

חברים שהלכו לעולמם

13

בשער פרק זה:
עץ זית בגן המדע
בבית האקדמיה

חברים שהלכו לעולמם בשנה החולפת (תש"ף-תשפ"א)

פרופ' רוני אלנבלום

(תשי"ב-תשפ"א)

חבר האקדמיה פרופ' רוני אלנבלום, שהלך לעולמו ב־7 בינואר 2021, ייצג זן נדיר בנוף האקדמי המקומי והעולמי. הוא פעל בתחומים רבים – היסטוריה, גאוגרפיה, ארכאולוגיה, גאולוגיה וחקר האקלים, ובכולם הגיע להישגים יוצאי דופן. הוא חולל מהפכה בחקר ההתיישבות הכפרית בממלכת ירושלים הפראנקית, יזם חפירה ארכאולוגית חלוצית בתחכומה שהניבה ממצאים יחידאים, בחן את שינויי האקלים בחלק ניכר של העולם על סמך מקורות בני התקופה שנכתבו בשפות רבות, ובהסתכלותו הפנורמית חשף משבר אקלימי רחב היקף אשר נעלם מעיניהם של מומחים שהתמקדו איש־איש באזורו. על תרומתו לגאולוגיה כתב חבר האקדמיה הגאורפיקאי פרופ' צבי בן־אברהם: "אלנבלום השכיל לחבר בין מדעי הרוח למדעי הטבע ולהגביר את הדיוק של מדעי הטבע באמצעות שיטות המחקר של מדעי הרוח [...] הקבוצה שעמד בראשה יצרה תחום מחקרי חדש שניתן לכנותו 'ארכיאולוגיה של גבולות לוחות טקטוניים'". בספר שעליו עבד רוני עד ימיו האחרונים הוא ניתח את תופעת השבריריות, כשמטרתו הייתה לגלות מה אורכו של משבר אקלימי שעשוי לערער את האיזון התזונתי, ומה אורכה של יציבות אקלימית שיש בה כדי להבטיח תקופת שפע.

הקריירה האקדמית של רוני הייתה מטאורית. את לימודי הבוגר עשה בחוג לגאולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, ואחרי קבלת התואר ב־1977 לימד ארבע שנים בחטיבה התיכונית של בית הספר הניסויי בירושלים, ובמשך שלוש שנים נוספות ריכז את הפעילות החינוכית של החברה להגנת הטבע. אי לכך הוא התחיל את לימודי המוסמך רק בשנת 1984, והוא בן 32, וקיבל את תואר הדוקטור בשנת 1991. משמע, כל פרסומיו בתחומים השונים ראו אור במשך פחות משלושה עשורים.

רוני, ששפע רעיונות חדשים לבקרים, היה גם יזם אקדמי נמרץ, שידע להקים צוותים רבת־תחומיים. בעזרתם כונן את מאגר המקורות ההיסטוריים על אודות ירושלים (מאגר משותף לאוניברסיטה העברית בירושלים ולאוניברסיטת אל־קַדס), את פרויקט הסוס בימי הביניים, שבמרכזו השלדים שגילה בחפירתו הארכאולוגית, ואת קבוצת המחקר שתכליתה לעמוד על השינויים הסביבתיים והחברתיים במרכז אסיה ובמזרח. הוא גם בלט בתחום ההתארגנות הפרופסיונלית והוביל את ארגון הסגל הבכיר באוניברסיטה העברית בזמן השביתה הארוכה בחורף 2007–2008. כן נתן יד למאבקים ציבוריים, למשל נגד תוכנית הרכבל הירושלמי. הוא נבחר לאקדמיה בשנת 2017, ומייד החל לתרום לפעילותה.

רוני היה מורה נערץ על תלמידותיו ותלמידיו הרבים, והם הלכו אחריו הן בדרכי המחקר והן במסעות הלימודיים הרבים שהוביל בארץ ומחוצה לה. הוא הותיר אחריו את אשתו לינור, את ילדיו גלי, יובל ומאיה, את נכדיו אורי ועילי וחברים ותלמידים לרוב.

כתב: חבר האקדמיה פרופ' ב"ז קדר, מורו וחברו של פרופ' רוני אלנבלום

פרופ' יהושע בלאו

(תרע"ט-תשפ"א)

יהושע בלאו, חבר האקדמיה מאז שנת תשכ"ח, הלך לעולמו ביום ב' במרחשוון תשפ"א (20.10.2020), והוא בן 101.

בלאו היה אחד החוקרים הגדולים של השפות השמיות בדורות האחרונים, ומחקריו הרבים סללו דרכים חדשות בכמה תחומים של הבלשנות השמית. הוא נולד בשנת 1919 בקולוז'וואר (Kolozsvár), אז חלק מאוסטרו-הונגריה, והיום Cluj-Napoca ברומניה. הוא סיים בית ספר תיכון בווינה שבאוסטריה ושם התחיל ללמוד בבית המדרש לרבנים ובאוניברסיטה. את לימודיו אלה (ובהם גם ערבית) לא סיים. משפחתו עלתה ארצה בקיץ תרצ"ח (1938), ובלאו נרשם ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים. בשנת 1948 סיים דוקטורט

בערבית היהודית של ימי הביניים, תחום מחקר שלימים העמידו בלאו – בסדרה שלמה של פרסומים מזהירים – על בסיס מדעי איתן ושתמיד יהיה קשור לשמו. מחקריו בערבית לא עסקו בערבית היהודית בלבד אלא הקיפו את כל שכבות השפה, מהטקסטים הקדומים ביותר ועד הלהגים המדוברים בימינו.

מחקריו של בלאו בתחום העברית הם רבים ומגוונים לא פחות מאלו שבערבית. הוא עסק בכל תקופותיה של השפה: רקעה של העברית במסגרת השפות השמיות, מיקומה בענף הכנעני של שפות אלו, העברית הטרומ־מקראית, לשון המקרא, לשון חז"ל, העברית המשוערבת ("תיבונית") של ימי הביניים, תחיית הלשון והעברית המדוברת כיום בארץ ישראל. מומחיותו הגדולה הייתה בלשון המקרא, שלהבהרת רזיה חזר פעם אחרי פעם.

בלאו היה חוקר מקורי, מבריק ופורה מאין כמוהו. הוא ידוע במיוחד כחוקר הערבית והעברית – ובכל הקשור לחקר שתי שפות אלו, על כל תקופותיהן וסוגיהן, הוא היה ראש המדברים – אך הוא עסק ברוב הלשוניות השמיות והיה בעל ידיעות עצומות בכל תחומי העולם השמי, לשונותיו ותרבויותיו, זה של העבר וזה של ימינו כאחד. מחקריו הטביעו את חותמם על מקצוע הבלשנות השמית כולו, ובתחומים מסוימים (בייחוד בחקר הלשון הערבית) אף שינו את פני המחקר.

בלאו האריך ימים וזכה לעבוד בגיל מופלג עבודה מדעית במלוא המרץ האופייני לו עד יומו האחרון. בלאו היה אחד הנציגים האחרונים של דור מיוחד במינו: הוא גילם צירוף מבורך של מיטב ההשכלה האירופית שלפני מלחמת העולם השנייה עם מיטב ההשכלה האקדמית הישראלית.

בפטירתו של יהושע בלאו הלך לעולמו אחד החוקרים הגדולים של השפות השמיות – לא רק בדורנו אלא בכל הזמנים.

יהא זכרו ברוך.

כתב: חבר האקדמיה פרופ' סימון הופקינס

פרופ' יעקב בלידשטיין

(תרצ"ח-תש"ף)

פרופ' אמריטוס הרב יעקב בלידשטיין, חתן פרס ישראל ומופקד הקתדרה ע"ש הוברט באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, היה שילוב נדיר של שני דגמים של תלמידי חכמים – "סיני" ו"עוקר הרים". "סיני" הוא אדם בעל ידע מופלג, השולט בכל הטקסטים והמסורות. לעומתו, "עוקר הרים" הוא אדם חריף מחשבה ומקורי, אדם שיכול לחדש חידושים. בבלידשטיין התגלמו שני הדגמים גם יחד. קשה להיזכר בפעמים שנשאל שאלה על מקור כלשהו – בקנון היהודי, בספרות העולמית, בהגות הכללית או בספרות המחקר – ולא ידע לענות בדיוק רב. הוא היה בן הדור שהיה חשדן בתחום המחשוב והתקשה לשלוט בטכניקות החדשות, אולי משום שהוא עצמו היה מחשב מהלך.

בקיאות מקיפה טובה למי שרוצה למסור הלאה את העבר, אולם היא אינה מספיקה למי שרוצה לתרום תרומה ייחודית להווה ולעתיד. בלידשטיין היה גם "עוקר הרים", בעל יכולת לארגן את כל הידע שהחזיק בו וליצור יצירות חדשות. הוא פרסם בנושאים רבים: מדרשי חז"ל, תולדות ומחשבת ההלכה, כתבי הרמב"ם וראשונים אחרים וכן הגות יהודית מודרנית, במיוחד הגותו של מורו הרב יוסף דב סולובייצ'יק. הוא שאל שאלות מקוריות על הטקסטים והציג נקודות מבט חדשות. למשל, במחקרו "משנה תורה" של הרמב"ם היה בלידשטיין חלוץ בפרשנות דברי הרמב"ם על היבטיהם השונים, ובהם המקורות היהודיים שהרמב"ם נשען עליהם וכן הנסיבות החברתיות והתכנים ההגותיים שהשפיעו על פסקיו. בלידשטיין נמשך במיוחד לשאלות בתחום ההגות המדינית, ובכללן שאלות קיומיות של עם ישראל במדינתו, שאליה הוא עלה מקנדה (לאחר שעקר אליה מארצות הברית, שבה גדל) בגיל 34.

כשם שמתמטיקאי אינו חייב להיות משולש, פרופסור למחשבת ישראל אינו חייב להיות יהודי מאמין. הרב יעקב בלידשטיין אכן היה יהודי מאמין, לא אמונה עיוורת או פשטנית אלא אמונה עמוקה ומנומקת. הוא החזיק באמונותיו ושמר מצוות בסגנון "דרכיה דרכי נועם". אפשר לראות את היחס בין אמונתו לבין מחקריו בחיי היום-יום שלו ובהתחייבויותיו הציבוריות. הוא כתב על "כבוד הבריות" אצל חז"ל כיוון שהאמין שיש לחלוק כבוד לכל אדם. הוא עסק בצורכי ציבור – שימש דקן הפקולטה, ראש המחלקה, חבר בוועדות לאומיות, חבר פעיל בקהילה הדתית – כיוון שראה בשירות הקהל חובה דתית ומוסרית.

אחד הספרים המושכים ביותר של בלידשטיין הוא "עצב נבו", שבו ניתוח של מדרשים על מותו של משה רבנו. בלידשטיין מראה שם שאחד המוטיבים במדרשים הוא שהחכמים השליכו את הערכים ואת החששות שלהם על רבנו הראשון: משה היה בעיניהם "כול-חכם" החושש מדעיכה בסוף ימיו ומאיבוד חוכמתו, כישוריו, זהותו ומעמדו. וכך קרה לרבנו עצמו בסוף ימיו כשמחלתו גברה על נפשו ועל גופו.

אשתו, ד"ר בתיה בלידשטיין האוהבת והאהובה, טיפלה בו במסירות בתקופה קשה זו, והוא השאיר אותה אחריו עם שישה ילדים ונכדים ונינים רבים. כמו כן השאיר חברים, עמיתים ותלמידים אבלים. תהא נפשו צרורה בצרור החיים.

כתב: פרופ' דניאל י' לסקר, עמית וחבר במחלקה למחשבת ישראל ע"ש גולדשטיין-גורן, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

פרופ' רות גבזון

(תש"ה-תש"ף)

רות גבזון למדה משפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, ושם קיבלה את התואר מוסמך למשפטים בהצטיינות יתרה. בתקופת לימודיה הייתה גבזון חברת מערכת כתב העת "משפטים", שהחל אז לצאת לאור והפך לביטאון המרכזי של הפקולטה למשפטים בירושלים. עוד בהיותה תלמידה, בשנת 1968, פרסמה בביטאון זה רשימה שכותרתה "עבירה שיש עמה קלון כפסול לכהונה ציבורית", המקשרת בין מוסר למשפט. סוגיה זו הוסיפה להעסיק אותה במסגרת תחום ההתמחות המרכזי שלה – פילוסופיה של המשפט. עבודת הדוקטור שלה בנושא הפרטיות עסקה בתחום נוסף שבו התמחתה – זכויות אדם. העבודה נכתבה באוניברסיטת אוקספורד בהדרכת פרופ' הרברט הארט (H. L. A. Hart), מגדולי הפילוסופים של המשפט.

גבזון הצטרפה לסגל הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית בירושלים ובלטה בגישתה המקורית, בכושר הניתוח שלה וביכולתה המיוחדת להציג בבהירות, במקורות ובדרך מרתקת סוגיות סבוכות ומורכבות. היא נעשתה דמות מרכזית בתחומי התמחותה, ובשלב מוקדם יחסית של הקריירה האקדמית שלה הוזמנה כפרופסור אורח לפקולטה למשפטים של אוניברסיטת ייל בארצות הברית. בשנת 1980 פרסמה בביטאון המשפטי של ייל את מאמרה על הפרטיות וגבולות המשפט ("Privacy and the Limits of the Law"), המשלב את זכויות האדם עם הפילוסופיה של המשפט. המאמר זכה לפרסום ולהוקרה והפך למאמר מפתח בסוגיית הפרטיות ולאחד המאמרים המוכרים ביותר בנושא זה.

בתחום זכויות האדם עברה גבזון לחיי המעשה והחלה לפעול באגודה לזכויות האזרח. באותן שנים, שנות השמונים של המאה העשרים, עמד בראש האגודה שופט בית המשפט העליון בדימוס חיים כהן. השופט כהן ראה בגבזון את ממשיכתו, והיא אכן התמנתה נשיאת האגודה אחריו וכיהנה בשנים 1996–1999. באוניברסיטה העברית בירושלים היא הופקדה על הקתדרה לזכויות אדם, שנקראה על שמו של השופט כהן.

בדומה לכל נושא אחר שעסקה בו, גם בנושא זה הוכיחה גבזון גישה מקורית שאינה דבקה במוסכמות, המתמודדת עם הדילמה בין העמדה המצדדת בזכויות אדם אוניברסליות, האמורות להיות מוקנות לכל בני האדם ללא קשר לדת או לאום, ובין העמדה שיש למדינת הלאום זכות להעניק, בתחומים מסוימים לפחות, עדיפות לאזרחיה. בישראל הצטרפה לזה סוגיית זכותה של המדינה להגנה עצמית על רקע המאבק של ערביי האזור נגד הציונות (שהפך למאבק הישראלי-פלסטיני) והשלכותיה של סוגיה זו על זכויות האדם. פעילותה של גבזון בתחומים אלה התבססה על ניתוח עיוני מעמיק, שאליו נלוותה אמונתה האישית בציונות ובזכות העם היהודי למולדת משלו.

התנגשות ערכים אחרת שהעסיקה אותה, והייתה קשורה אף היא להשקפתה הציונית-חילונית, נגעה ליחסי דת ומדינה בישראל. גם כאן התרחקה גביזון מקיצוניות, התייחסה בכבוד ובהבנה לדעות ולאמונות שחלקה עליהן וחיפשה את הדרך לחיים משותפים.

גביזון הייתה מהראשונים שהתנגדו לאקטיביזם השיפוטי המופרז. היא הבחינה בין אמונתם של שופטים ומשפטנים בדבר הרצוי בעיניהם לבין תחומים ערכיים האמורים להימצא מחוץ לתחום המשפט ואשר מקומם הנאות הוא בהליך הדמוקרטי ובמישור הפוליטי. עמדותיה בנושאים אלה היו שנויות במחלוקת, אולם בהדרגה הלכה וגברה התמיכה בהן הן בקרב משפטנים והן בציבור הרחב.

בשנת 2005 העלתה שרת המשפטים דאז ציפי לבני את מועמדותה של גביזון לבית המשפט העליון. אולם עמדותיה, החולקות על המגמה השלטת באותה עת בבית המשפט, עוררו התנגדות למינויה, ולמרבה הצער הוא לא יצא לפועל. זו הייתה אבדה לעולם המשפט ופגיעה באפשרות ליתר גיוון בפסיקה.

הוויכוח על גישתה של גביזון לא מנע הכרה בתרומתה הרבה למחקר. גביזון, חברת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים משנת 2015, זכתה בשורה של פרסים, ובהם פרס ישראל ופרס א.מ.ת.

רות גביזון הייתה דמות ייחודית באקדמיה ובציבוריות הישראלית. קולה היה קול ייחודי, המבוסס על השקפת עולם ליברלית, ציונית, שכיום לא נמצא לו תחליף.

כתב: חבר האקדמיה פרופ' דניאל פרידמן

פרופ' זאב שטרנהל

(תרצ"ה-תש"ף)

פרופ' זאב שטרנהל נולד בפולין וכל משפחתו נספתה בשואה. הוא עלה ארצה כנער בודד, שירת ולחם כקצין קרבי בצה"ל ולמד באוניברסיטה העברית בירושלים ובמכון הלאומי למדעי המדינה בפריז.

שטרנהל, חתן פרס ישראל, נחשב בעולם לאחד ממובילי המחקר על שורשיו הרעיוניים של הפשיזם. תרומתו הייחודית לחקר רעיונות הפשיזם התמקדה בהדגשת זיקתם לביקורת על הנאורות ועל מורשת המהפכה הצרפתית שאפיינה את חוגי הריאקצייה והרסטורציה באירופה, ובייחוד בצרפת, במאה התשע-עשרה ובתחילת המאה העשרים. לעומת מרבית חוקרי הפשיזם שהתייחסו בעיקר לתנאים הפוליטיים לאחר מלחמת העולם הראשונה, שטרנהל הראה את זיקת הפשיזם למסורת אירופית ארוכה של דחיית הרעיונות האוניברסליסטיים והרציונליסטיים של הנאורות ואת היותו של הפשיזם רק המשך והקצנה של מגמות אלו. הוא הצביע על התפקיד המרכזי שמילאה פרשת דרייפוס, על היבטיה האנטישמיים, בגיבוש המחנה שלימים יבוא לביטוי בהגות ובפוליטיקה הפשיסטית. מלחמת העולם הראשונה רק חידדה וחיזקה עמדות אלה.

מחקריו של שטרנהל שינו את פרדיגמת המחקר ההיסטורי והרעיוני והראו כי הפשיזם לא היה רק תופעה חריגה וחד-פעמית אלא יש לו שורשים עמוקים בהגות האירופית.

ספריו תורגמו לשפות רבות והפכו לנכסי צאן ברזל של המחקר וההוראה באוניברסיטאות באירופה ובארצות הברית. העובדה שזכה להוקרה מיוחדת בצרפת מעידה על חשיבות תרומתו הסגולית.

שטרנהל גם ראה עצמו אינטלקטואל המעורב בחיים הציבוריים והתריע על מגמות שנראו לו מסוכנות בזירה הישראלית. קולו זכה להערכה רחבה, אבל גם לביקורת שבמקרה אחד התגלגלה לניסיון לפגוע בו אישית.

כתב: חבר האקדמיה פרופ' שלמה אבינרי, חברו של פרופ' שטרנהל

חברים שהלכו לעולמם

תשל"ח/1978	פרופסור לתלמוד, האוניברסיטה העברית בירושלים	אברמסון, שרגא (תרע"ו-תשנ"ו)
תש"ך/1959	פרופסור לפרזיטולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	אדלר, שאול (תרנ"ה-תשכ"ו)
תש"ך/1959	פרופסור-מחקר לאלקטרוניקה, הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל	אולדורף, פרנץ (תר"ס-תשמ"ב)
תש"ך/1959	פרופסור לתלמוד ולמדרש, האוניברסיטה העברית בירושלים	אורבך, אפרים אלימלך (תרע"ב-תשנ"א)
תשכ"ה/1965	פרופסור לסוציולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	איינשטדט, שמואל נח (תרפ"ד-תש"ע)
תשכ"א/1961	פרופסור להיסטוריה של העמים המוסלמיים, האוניברסיטה העברית בירושלים	איילון, דוד (תרע"ד-תשנ"ח)
תש"ך/1959	פרופסור לתלמוד ולמדרש, האוניברסיטה העברית בירושלים	אלבק, חנוך (תר"ן-תשל"ב)
תשמ"ז/1987	פרופסור לפיזיקה, מכון ויצמן למדע	אלכסנדר, שלמה (תר"ץ-תשנ"ח)
תשע"ז/2017	פרופסור לגאוגרפיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	אלנבלום, רוני (תשי"ב-תשפ"א)
תשס"ב/2002	פרופסור לפיזיקה, מכון ויצמן למדע	אמרי, יוסף (תרצ"ט-תשע"ח)
תשנ"ב/1991	פרופסור להיסטוריה עתיקה, האוניברסיטה העברית בירושלים	אשרי, דוד (תרפ"ה-תש"ס)
תש"ך/1959	פרופסור לפילוסופיה סוציאלית, האוניברסיטה העברית בירושלים	בובר, מרדכי מרטין (תרל"ה-תשכ"ה)

תשמ"א/1981	פרופסור לתולדות עם ישראל, האוניברסיטה העברית בירושלים	ביינארט, חיים (תרע"ח-תש"ע)
תשנ"ג/1993	פרופסור לביוכימיה חקלאית, האוניברסיטה העברית בירושלים	בירק, יהודית (תרפ"ז-תשע"ג)
תשכ"ח/1968	פרופסור לשפה וספרות ערבית, האוניברסיטה העברית בירושלים	בלאו, יהושע (תרע"ט-תשפ"א)
תשכ"ט/1969	פרופסור לכימיה פיזיקלית, המכון לחקר הנגב	בלוך, משה רודולף (תרס"ב-תשמ"ה)
תשס"ז/2007	פרופסור למחשבת ישראל, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב	בלידשטיין, יעקב (תרצ"ח-תש"ף)
תשמ"א/1981	פרופסור לסוציולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	בן-דוד, יוסף (תר"ף-תשמ"ו)
תשכ"ו/1966	פרופסור ללשון העברית, האוניברסיטה העברית בירושלים	בן-חיים, זאב (תרפ"ז-תשע"ג)
תש"ך/1959	פרופסור לתולדות עם ישראל בימי הביניים, האוניברסיטה העברית בירושלים	בער, יצחק פריץ (תרמ"ט-תש"ם)
תשכ"ד/1964	פרופסור לסטטיסטיקה ולדמוגרפיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	בקי, רוברטו (תרס"ט-תשנ"ו)
תשנ"ז/1997	פרופסור לפיזיקה, האוניברסיטה העברית בירושלים	בקנשטיין, יעקב (תש"ז-תשע"ה)
תשכ"ג/1963	פרופסור ללוגיקה ולפילוסופיה של המדעים, האוניברסיטה העברית בירושלים	ברהלל, יהושע (תרע"ה-תשל"ו)
תש"ך/1960	פרופסור לכימיה אורגנית, האוניברסיטה העברית בירושלים	ברגמן, ארנסט דוד (תרס"ד-תשל"ה)
תשכ"ח/1968	פרופסור לפרמקולוגיה, בית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים	ברגמן, פליקס (תרס"ח-תשס"ב)
תש"ך/1959	פרופסור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	ברגמן, שמואל הוגו (תרמ"ד-תשל"ה)
תשל"ו/1975	פרופסור לכלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים	ברונו, מיכאל (תרצ"ב-תשנ"ז)
תשס"ח/2008	פרופסור לספרות עברית ולפילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	ברינקר, מנחם (תרצ"ה-תשע"ו)

1959/ך"תש	פרופסור לביולוגיה, מכון ויצמן למדע	ברנבלום, יצחק (תרמ"ד-תש"ס)
2015/ה'תשע	פרופסור למשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים	גביזון, רות (תש"ה-תש"ף)
1971/א'תשל	פרופסור למדידה פסיכולוגית וסוציולוגית, האוניברסיטה העברית בירושלים	גוטמן, אליהו לואיס (תרע"ו-תשמ"ח)
1996/ו'תשנ	פרופסור לבלשנות ושפות שמיות, האוניברסיטה העברית בירושלים	גולדנברג, גדעון (תר"צ-תשע"ג)
1976/ו'תשל	פרופסור לכימיה, הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל	גינצבורג, דוד (תר"ף-תשמ"ח)
1994/ה'תשנ	פרופסור לשפות שמיות עתיקות, האוניברסיטה העברית בירושלים	גרינפלד, חיים יונה (תרפ"ו-תשנ"ה)
1959/ך"תש	פרופסור-מכון למתמטיקה, מכון ויצמן למדע	דבורצקי, אריה (תרע"ו-תשס"ח)
1962/ג'תשכ	פרופסור לפיזיקה, מכון ויצמן למדע	דה־שליט, עמוס (תרפ"ז-תשכ"ט)
1982/ב'תשמ	פרופסור לכימיה פיזיקלית, מכון ויצמן למדע	דוסטובסקי, ישראל (תרע"ט-תשע"א)
1959/ך"תש	פרופסור לתולדות עם ישראל, האוניברסיטה העברית בירושלים	דינור, בן־ציון (תרמ"ד-תשל"ג)
1993/ג'תשנ	פרופסור לספרות אנגלית, האוניברסיטה העברית בירושלים	דלסקי, הלל (תרפ"ו-תשע"א)
1966/ו'תשכ	פרופסור לזואולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	האז, גיאורג (תרס"ה-תשמ"א)
1996/ו'תשנ	פרופסור למקרא, האוניברסיטה העברית בירושלים	הרן, מנחם (תרפ"ה-תשע"ה)
1961/א'תשכ	פרופסור ללימודים קלאסיים, האוניברסיטה העברית בירושלים	ירשובסקי, חיים (תרע"ו-תשל"ז)
1960/ך"תש	פרופסור לפיזיולוגיה פתולוגית ולביוכימיה, בית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים	ורטהיימר, חיים ארנסט (תרנ"ג-תשל"ח)
1960/ך"תש	פרופסור לבוטניקה, האוניברסיטה העברית בירושלים	זהרי, מיכאל (תרנ"ח-תשמ"ג)

תשע"ג/ג' 2013	פרופסור במחלקה לפיזיקה של מערכות מורכבות, מכון ויצמן למדע	זילברברג, ירון (תשי"א-תשע"ט)
תשנ"ג/ג' 1993	פרופסור מחקר להנדסת חשמל, הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל	זכאי, משה (תרפ"ז-תשע"ו)
תשל"ו/ו' 1975	פרופסור לביולוגיה, מכון ויצמן למדע	זקס, ליא (תרפ"ז-תשע"ד)
תש"ך/ך' 1960	פרופסור למשפט אזרחי, האוניברסיטה העברית בירושלים	טדסקי, גוידו (גד) (תרס"ז-תשנ"ג)
תש"ך/ך' 1959	פרופסור ללשון העברית, האוניברסיטה העברית בירושלים	טור-סיני, נפתלי הרץ (תרמ"ז-תשל"ד)
תשכ"ח/ח' 1968	פרופסור להיסטוריה של העת החדשה, האוניברסיטה העברית בירושלים	טלמון, יעקב לייב (תרע"ו-תש"ם)
תשכ"ד/ד' 1964	פרופסור לארכאולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	דין, יגאל (תרע"ז-תשמ"ד)
תשנ"ב/ב' 1991	פרופסור ללשון העברית, האוניברסיטה העברית בירושלים	ייבין, ישראל (תרפ"ג-תשס"ח)
תשכ"ד/ד' 1964	פרופסור לפיזיקה ניסיונית, האוניברסיטה העברית בירושלים	כהן, סולי גבריאל (תרפ"א-תשמ"ד)
תשכ"ג/ג' 1963	פרופסור לאווירונאוטיקה, הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל	כוגן, אברהם (תרפ"א-תשס"ט)
תשכ"ט/ט' 1969	פרופסור לתלמוד, בית המדרש לרבנים באמריקה, ניו יורק	ליברמן, שאול (תרנ"ח-תשמ"ג)
תשמ"ה/ה' 1985	פרופסור למקרא, אוניברסיטת תל אביב	ליכט, יעקב (תרפ"ב-תשנ"ג)
תשל"ט/ט' 1979	פרופסור לפיזיולוגיה, מכון ויצמן למדע	לינדנר, יוחנן (תרפ"ט-תשמ"ג)
תשמ"ה/ה' 1985	פרופסור למתמטיקה, האוניברסיטה העברית בירושלים	לינדנשטראוס, יורם (תרצ"ז-תש"ע)
תשנ"ט/ט' 1999	פרופסור לכימיה פיזיקלית, מכון ויצמן למדע	ליפסון, שניאור (תרע"ד-תשס"א)
תש"ל/ל' 1970	פרופסור לפיזיקה, מכון ויצמן למדע	ליפקין, צבי (תרפ"א-תשע"ו)

תשנ"ז/1997	פרופסור ללשון העברית, האוניברסיטה העברית בירושלים	מורג, שלמה (תרפ"ו-תשנ"ט)
תש"ך/1960	פרופסור לתולדות עם ישראל בימי המקרא ולארכאולוגיה של ארץ-ישראל, האוניברסיטה העברית בירושלים	מזר, בנימין (תרס"ו-תשנ"ה)
תשכ"ח/1968	פרופסור לאופתלמולוגיה, בית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים	מיכאלסון, יצחק (תרס"ג-תשמ"ב)
תשכ"ו/1966	פרופסור לפיזיקה, אוניברסיטת תל אביב	נאמן, יובל (תרפ"ו-תשס"ו)
תשנ"ה/1994	פרופסור לאפיגרפיה ופלאוגרפיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	נוה, יוסף (תרפ"ח-תשע"ב)
תשמ"ד/1984	פרופסור לקרדילולוגיה, בית הספר לרפואה של אוניברסיטת תל אביב והמרכז הרפואי ע"ש שיבא, תל השומר	נויפלד, הנרי (תרפ"ג-תשמ"ז)
תש"ך/1959	פרופסור למקרא, האוניברסיטה העברית בירושלים	סגל, משה צבי (תרל"ז-תשכ"ח)
תשכ"ב/1962	פרופסור ללשון וספרות יידיש, האוניברסיטה העברית בירושלים	סדן, דב (תרס"ב-תש"ן)
תשכ"ב/1962	פרופסור להיסטוריה ולפילוסופיה של המדעים, האוניברסיטה העברית בירושלים	סמבורסקי, שמואל (תר"ס-תש"ן)
תשכ"ט/1969	פרופסור למתמטיקה, האוניברסיטה העברית בירושלים	עמיצור, שמשון אברהם (תרפ"א-תשנ"ד)
תש"ך/1959	פרופסור לבלשנות מצרית ושמית, האוניברסיטה העברית בירושלים	פולוצקי, הנס יעקב (תרס"ה-תשנ"א)
תשכ"ג/1963	פרופסור לכלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים	פטינקין, דן (תרפ"ב-תשנ"ה)
תשל"ח/1978	פרופסור למתמטיקה, אוניברסיטת תל אביב	פיאטצקי-שפיר, איליה (תרפ"ט-תשס"ח)
תש"ך/1960	פרופסור לפילוסופיה כללית ויהודית, האוניברסיטה העברית בירושלים	פינס, שלמה (תרס"ח-תש"ן)
תשכ"א/1961	פרופסור לגאולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	פיקרד, יהודה ליאו (תר"ס-תשנ"ז)
תשל"ז/1977	פרופסור לביולוגיה של התא, מכון ויצמן למדע	פלדמן, מיכאל (תרפ"ו-תשס"ה)

תש"ם/1980	פרופסור למדע הדתות, האוניברסיטה העברית בירושלים	פלוטר, דוד (תרע"ז-תש"ס)
תשמ"ד/1984	פרופסור לספרות עברית, האוניברסיטה העברית בירושלים	פליישר, עזרא (תרפ"ט-תש"ן)
תשס"א/2001	פרופסור למתמטיקה שימושית, מכון ויצמן למדע	פנואלי, אמיר (תש"א-תש"ע)
תשכ"א/1961	פרופסור למתמטיקה שימושית, מכון ויצמן למדע	פקריס, חיים לייב (תרס"ח-תשנ"ג)
תשכ"ג/1963	פרופסור להיסטוריה של ימי הביניים, האוניברסיטה העברית בירושלים	פראוור, יהושע (תרע"ז-תש"ן)
תש"ך/1960	פרופסור למתמטיקה, האוניברסיטה העברית בירושלים	פנקל, אברהם הלוי (תרנ"א-תשכ"ו)
תש"ך/1959	פרופסור לגניקולוגיה ולאובסטטריקה, בית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים	צונדק, ברנהרד (תרנ"א-תשכ"ז)
תשכ"א/1961	פרופסור לרפואה פנימית, אוניברסיטת ברלין; פרופסור אורח, האוניברסיטה העברית בירושלים	צונדק, הרמן (תרמ"ז-תש"ט)
תשס"א/2001	פרופסור לארכאולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים	צפירי, יורם (תרצ"ח-תשע"ו)
תש"ך/1959	פרופסור למקרא, האוניברסיטה העברית בירושלים	קויפמן, יחזקאל (תרנ"א-תשכ"ד)
תשנ"ה/1994	פרופסור להיסטוריה של רוסיה ומזרח אירופה, אוניברסיטת תל אביב	קונפינו, מיכאל (תרפ"ו-תש"ע)
תשל"ו/1975	פרופסור לשפה וספרות ערבית, האוניברסיטה העברית בירושלים	קיסטר, מאיר יעקב (תרע"ד-תש"ע)
תש"ך/1959	פרופסור לכימיה פיזיקלית, מכון ויצמן למדע	קציר, אהרן (תרע"ג-תשל"ב)
תש"ך/1960	פרופסור-מכון לביופיזיקה, מכון ויצמן למדע	קציר, אפרים (תרע"ו-תשס"ט)
תשל"ד/1974	פרופסור לספרות אנגלית ואמריקאית, אוניברסיטת תל אביב	קרוק-גלעד, דורותיאה (תר"ך-תש"ן)
תשמ"א/1981	פרופסור לבלשנות כללית והודו-אירופית, האוניברסיטה העברית בירושלים	רוזן, חיים ברוך (תרפ"ב-תשנ"ט)

תש"ך/1959	פרופסור־מחקר לפיזיקה, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל	רוזן, נתן (תרס"ט–תשנ"ו)
תש"ך/1959	פרופסור לפילוסופיה כללית, האוניברסיטה העברית בירושלים	רוטנשטרייך, נתן (תרע"ד–תשנ"ד)
תשס"ח/2008	פרופסור לביוכימיה, בית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים	רזין, אהרן (תרצ"ה–תשע"ט)
תש"ך/1959	פרופסור למחקר במכניקה עיונית ושימושית, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל	רינר, מרכוס (תרמ"ג–תשל"ו)
תש"ך/1959	פרופסור לפיזיקה עיונית, האוניברסיטה העברית בירושלים	רקח, יואל (תרס"ט–תשכ"ה)
תש"ם/1980	פרופסור לרפואה פנימית, בית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים	רטיין, יחזקאל (תרפ"ה–תשע"ה)
תשמ"ז/1987	פרופסור לכימיה פיזיקלית, מכון ויצמן למדע	שטיינברג, יצחק צבי (תרצ"א–תשע"ז)
תשנ"ה/1994	פרופסור לפיזיקה תאורטית ושימושית, מכון ויצמן למדע	שטריקמן, שמואל (תר"ץ–תשס"ד)
תשל"ח/1978	פרופסור להיסטוריה של עם ישראל, האוניברסיטה העברית בירושלים	שטרן, מנחם (תרפ"ה–תשמ"ט)
תש"ע/2010	פרופסור למדע המדינה, האוניברסיטה העברית בירושלים	שטרנהל, זאב (תרצ"ה–תש"ף)
תשכ"ד/1964	פרופסור לספרות עברית, האוניברסיטה העברית בירושלים	שירמן, חיים (תרס"ה–תשמ"א)
תש"ך/1959	פרופסור לקבלה, האוניברסיטה העברית בירושלים	שלום, גרשם (תרנ"ז–תשמ"ב)
תשמ"ו/1986	פרופסור לספרות יידיש, האוניברסיטה העברית בירושלים	שמרוק, חנא (תרפ"א–תשנ"ז)
תש"ס/2000	פרופסור לספרות עברית, האוניברסיטה העברית בירושלים	שקד, גרשון (תרפ"ט–תשס"ז)
תשנ"ב/1992	פרופסור לביולוגיה מולקולרית, מכון ויצמן למדע	שרון, נתן (תרפ"ו–תשע"א)
תשמ"ה/1985	פרופסור לאשורולוגיה ולהיסטוריה של המזרח הקדמון, האוניברסיטה העברית בירושלים	שדמור, חיים (תרפ"ד–תשס"ו)